

Rocznik Slawistyczny, t. LXVII, 2018
ISSN 0080-3588
DOI: 10.24425/rslaw.2018.124601

Zofia Rudnik-Karwatowa*

Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk
Warszawa

**Językoznawstwo slawistyczne na początku XXI wieku
(przez pryzmat prac w tomie ofiarowanym
Profesorowi Janowi Sokołowskiemu)**

Rec.: **Wyraz i zdanie w językach słowiańskich. Opis, konfrontacja, przekład. 8. Zbiór studiów ofiarowany Panu Profesorowi Janowi Sokołowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin**, pod redakcją Iwony Łuczaków i Michała Sarnowskiego. – Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2014 (Slavica Wratislaviensia ; 159). – 506 s.

W czasopiśmie „Slavica Wratislaviensia” ukazał się w 2014 roku kolejny, ósmy tom z cyklu *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich. Opis, konfrontacja, przekład*. Jest to tom specjalny zadedykowany w 70. rocznicę urodzin Profesorowi Janowi Sokołowskiemu – wieloletniemu organizatorowi renomowanych międzynarodowych konferencji naukowych pt. *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich. Opis, konfrontacja, przekład* na Uniwersytecie Wrocławskim oraz współredaktorowi kilku tomów pokonferencyjnych w cyklu, utrwalonym już jako produkt markowy Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

---

* Zofia Rudnik-Karwatowa, PhD, The Institute of Slavic Studies of the Polish Academy of Sciences, Warszawa, Poland.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0293-7350>

e-mail: z.karwatowa@gmail.com

Jubilat jest dobrze znanym i cenionym w międzynarodowym środowisku sławistycznym badaczem języków słowiańskich. Obszar Jego zainteresowań naukowych to przede wszystkim badania porównawcze systemów słowotwórczych w ujęciu synchronicznym, zwłaszcza kategorii negatywów, słowotwórstwo języka rosyjskiego i języka macedońskiego, konfrontacja gramatyczna języka polskiego i macedońskiego, historia sławistyki. Dominujące miejsce wśród zainteresowań badawczych Jubilata zajmuje język macedoński, zwłaszcza słowotwórstwo. Dokładne informacje na ten temat wraz z bibliografią Jubilata zamieszczone zostały w pierwszej części tomu (s. 7–32).

Zasadniczą część recenzowanego tomu stanowią referaty wygłoszone na XI międzynarodowej konferencji naukowej *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich. Opis, konfrontacja, przekład* (24–25 maja 2012 roku), a także artykuły innych Autorów, którzy zadedykowali swoje teksty Jubilatowi. Kolejność prac wyznacza układ alfabetyczny nazwisk Autorów, z tym że nazwiska zapisane w różnych alfabetach łańskich i cyrylickich podano zgodnie z alfabetem polskim.

Tom zawiera 46 tekstów Autorów z ośrodków sławistycznych w Polsce, Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Czechach, Estonii, Macedonii, Niemczech, Rosji, Serbii, Stanach Zjednoczonych i Ukrainie. Od takiej publikacji trudno oczekiwać jednolitej problematyki, Autorzy prezentują bowiem różne nurty, metody badawcze i podejścia, np. funkcjonalne, historyczno-porównawcze, konfrontatywne, generatywne, pragmatyngwistyczne, socjolingwistyczne, strukturalistyczne, kognitywne i in. Wprawdzie tom nie stanowi spójnej całości studiów synchronicznych i diachronicznych o charakterze teoretycznym i/lub materiałowym, jest jednak prezentacją współczesnych badań i dorobku grupy znanych sławistów, opisu poszczególnych języków słowiańskich i ich opisów porównawczych oraz badań z zakresu translatologii (również w ujęciu kulturologicznym).

Prace zamieszczone w tomie mają charakter teoretyczny lub faktograficzny (materiałowy). Największą grupę ok. 35% stanowią szeroko rozumiane prace porównawcze (aby nie wchodzić w nieistotne w tym miejscu szczegóły, dla potrzeb statystycznych potraktowane zostały łącznie zarówno prace diachroniczne, jak i synchroniczne, a także prace typologiczne sensu largo). Jeśli uwzględnić także teksty z perspektywą translatoryczną, to dane statystyczne wskażą na zainteresowanie ponad 50% Autorów tomu szerszym kontekstem słowiańskim, nieograniczającym się do opisu zjawisk jednego języka słowiańskiego. Może więc nie dziwić to, że w recenzowanej pracy reprezentowane są – jako przedmiot badawczy – wszystkie języki słowiańskie. Jedynie językowi białoruskiemu, dolnołużyckiemu, bośniackiemu i czarnogórskiemu nie poświęcono oddzielnych studiów szczegółowych lub porównawczych z innym językiem, jednak uwzględniono je w szerszym aspekcie ogólnosłowiańskim.

Miejsce poszczególnych języków w opisach lingwistycznych nie jest jednakowe. Autorzy, głównie polscy, największe zainteresowanie przejawiają językiem polskim.

Ta supremacja polszczyzny widoczna jest zarówno w szczegółowych badaniach polszczyzny, jak i w badaniach konfrontatywnych języka polskiego z innymi językami słowiańskimi. Mniej o ok. 20% zaprezentowano w tomie prac rusycystycznych i rosyjsko-innosłowiańskich, podobne miejsce zajmują w publikacji studia poświęcone językom południowosłowiańskim czy, szerzej, bałkańskiej lidze językowej.

W tomie można wyodrębnić kilka głównych bloków problemowych: teoretyczny (teoretyczno-metodologiczny i ogólnoteoretyczny), leksykologii i leksykografii, słowotwórczy, składniowy, translatoryczny.

Na blok teoretyczny składa się kilka prac znanych językoznawców: Wojciecha Chlebdy, Aleksandra Duličenki, Antoniego Furdala, Aleksandra Kiklewicza, Ireny Sawickiej. A. Furdal (*Ze wspomnień. Początki moich studiów w Krakowie*) dzieli się wspomnieniami ze studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1948–1952, przybliżając Czytelnikom obraz swoich nauczycieli, niektórych znakomitych językoznawców, a także historyków literatury polskiej. Inni Autorzy tego bloku przedstawiają zagadnienia teoretyczne i metodologiczne reprezentowanych przez siebie dziedzin badań, czasem korzystając z zaplecza materiałowego. Wojciech Chlebda (*Frazeolog a Internet. Zarys relacji*) przedstawia miejsce i funkcje internetu w pracy lingwisty zajmującego się frazeologią, koncentrując się na dwóch aspektach: internetu jako tekstu i internetu jako narzędzia¹. Doceniając rolę zasobów internetu jako ogromnego wielogatunkowego zbioru tekstów („zbioru zbiorów tekstowych”), Autor słusznie przestrzega przed traktowaniem odnotowanych tam zjawisk językowych jako reprezentatywnych dla danego języka w ogóle, bez względu na wielkość wykorzystanego do badań korpusu, nawet korpusu otwartego. Wskazuje również na pułapki czyhające na niedoświadczonych użytkowników przy korzystaniu z różnych korpusów, w których jednostki tekstowe opatrywane są błędnymi tagami lub anotacjami, a także nie jest rozróżniana wieloznaczność jednostek. Niestrudzony badacz tzw. mikrojęzyków Aleksander Duličenko (Александр Дуличенко: *Славянский мир на рубеже XX–XXI вв. Проблемы и перспективы больших и малых языков*) omawia ogólnie obecny stan i przyszłość języków słowiańskich, zwłaszcza języków małych. Dostrzega tendencje dezintegracyjne, silnie przejawiające się od ostatniego dziesięcio-

---

¹ Autor stosuje w artykule zapis *Internet* wyłącznie wielką literą. W ciągu ponad 25. lat pisownia wyrazu przeszła ewolucję: od początkowego zapisu tylko wielką literą, poprzez preferowaną pisownię wielką literą na początku XX wieku, następnie pisownię uwarunkowaną znaczeniem wyrażenia. Rozróżnienie pisowni wprowadzone w 2002 roku przez Radę Języka Polskiego przy Prezydium PAN uwzględniła znaczenie wyrazu: *Internet* jako ‘globalna sieć komputerowa’ piszemy wielką literą, zaś *internet* w znaczeniu ‘medium, ale nie system, który to medium obsługuje’ małą literą. Jest to rozwiązanie najbardziej racjonalne i kompromisowe, jeśli wziąć pod uwagę nie tylko dwie powyższe propozycje ortograficzne, ale również najnowszą tendencję do stosowania pisowni *internet* tylko małą literą, popartą opiniami językoznawców, m.in. Zygmunta Saloniego.

lecia XX wieku, nawet w językach wcześniej podlegających w mniejszym lub większym stopniu procesom integracyjnym. W przeplataniu się dwóch kategorii języków literackich: języków literackich wielkich etnosów i towarzyszących im mikrojęzyków literackich o charakterze wyspowym, peryferyjnym, peryferyjno-wyspowym i mikrojęzyków autonomicznych (język kaszubski) widzi Autor perspektywę współczesnych języków słowiańskich. Aleksander Kiklewicz (*Лексическая номинация и социальная структура*) analizuje problem socjo-kulturowych uwarunkowań systemu semantycznego języka. Omawia trzy zasady nominacji mownej (речевой номинации): zasadę najbliższej relacji, zasadę empatii i zasadę dyferencjacji. Przykłady ich realizacji prowadzą do ogólnego wniosku o pewnego typu ambiwalencji procesów nominacji mownej: mówiący, z jednej strony, uwzględnia właściwości funkcyjne, fizyczne, pochodzenie i inne opisywanego obiektu konceptualizacji i nominacji, z drugiej zaś strony – zwraca uwagę na socjo-kulturowy kontekst nominacji, miejsce denotatu znaku w strukturze społecznej i własną pozycję. Celem pracy Ireny Sawickiej (*Meandry bałkanologii*) jest zwrócenie uwagi na potrzebę stworzenia syntezy „bałkańskości”, zestawiającej kryteria językowe i kulturoznawcze. Według Autorki cechy morfosyntaktyczne bałkańskiej ligi językowej obejmujące teren Macedonii, Bułgarii, Albanii, Rumunii, Grecji i część sztokawszczyzny zostały już rozpoznane i opisane. W XX wieku konwergencje lokalne zostały zastąpione wpływem języka angielskiego, jednak procesy konwergencji wciąż przebiegają na różnych płaszczyznach językowych w centrum ligi językowej, które stanowi wieloetniczna Macedonia (z 25 mniejszościami narodowymi). Zdaniem Autorki w pracach antropologii kultury, w przeciwieństwie do ustaleń językoznawczych, dotychczas brak szczegółowego opisu specyficznego stosunku narodowości zamieszkujących Bałkany do dziedzictwa i tradycji.

Zagadnienia leksykologii i leksykografii w ujęciu diachronicznym omawiane są w pracach: Wiesława Borysia (*Z dziedzictwa prasłowiańskiego w leksyce chorwackiego dialektu kajkawskiego*), Adama Fałowskiego (*Nieznany rękopiśmienny słownik wschodniosłowiański (Lexicon slavo-rutenicum) z początku XVIII wieku*), Hanny Popowskiej-Taborskiej (*Dlaczego pol. **bezpieczny** nie znaczy ‘niebezpieczny’?*), Beaty Raszewskiej-Żurek (*O nietypowym rozwoju znaczeniowym w polszczyźnie – czasownik **chędożyć***), Janusza Siatkowskiego (*Słowiańskie nazwy ‘stopy’, ‘podeszwy’ oraz ‘śladu stopy’ w świetle materiałów gwarowych i źródeł historycznych*). Szeroko rozumiane zagadnienia porównawcze (także zagadnienia kontaktów językowych), typologiczne i konfrontatywne w zakresie leksyki i leksykografii są przedmiotem badań w artykułach: Natalii V. Didenko (Наталья В. Диденко: *Семантические реалии в сфере русско-польских межъязыковых омонимов на примере интернационализмов*), Josefa Jodasa (*Německé prvky ve slovní zásobě češtiny ve slavistickém kontextu*), Przemysława Józwickiewicza (*Ukraińskie słowniki terminologii informatycznej (1990–2010)*), Jarosława Ma-

lickiego (*O kilku nowszych bohemizmach w polszczyźnie*), Leńki Šoćić/Lenki Scholze (*Werby pohiba w hornjoserbšćinje pŕirunajo z rušćinu*), a także Victora A. Friedmana (*A note on the Balkan expressions of weather*), który przedstawia sposoby wyrażania pogody w bałkańskiej lidze językowej. W tej grupie prac mieści się również artykuł Henryka Jaroszewicza (*Derywacja frazeologiczna w języku polskim i serbskim*).

Oddzielnie należy wymienić artykuł Romana Laskowskiego (*Semantyka czasowników momentalnej zmiany stanu a figura obserwatora*) dotyczący semantycznego i pragmatycznego aspektu interpretacji zdań z czasownikami dokonanymi i niedokonanymi oznaczającymi konfigurację obiektów w przestrzeni.

Zwarty i znaczący blok tematyczny w recenzowanym tomie tworzą artykuły z zakresu słowotwórstwa języków słowiańskich. W obszarze zainteresowań naukowych Jubilata słowotwórstwo zajmuje szczególne miejsce: pracę doktorską poświęcił On negatywom we współczesnym języku rosyjskim, przedmiotem rozprawy habilitacyjnej uczynił słowiańskie derywaty imienne z przyimkiem negacji w podstawie słowotwórczej. Właśnie do zagadnień negatywów, z różnych perspektyw, nawiązują artykuły Jevhenii Karpilowskiej i Michała Sarnowskiego. Jevhenija Karpilovs'ka (Євгенія Карпіловська: *Так і ні – не кажіть, чорне й біле – не називайте ...*) omawia zagadnienie pośredniej nominacji (непряма номінація) i wykorzystywane w tym celu rozmaite środki językowe: leksykalne, słowotwórcze i składniowe. Z punktu widzenia słowotwórstwa interesujące jest stosowanie formantu *nie-* i *bez-* wywołujące skutki pragmatyczno-stylistyczne. Prefiks *nie-* może być bowiem stosowany w celu eufemizacji, politycznej poprawności, łagodzenia określeń negatywnych, np. ukr. *неконтактна людина* zamiast *конфліктна людина, людина з поганим характером, відлюдок*, ukr. *некерований ринок* zamiast *дикий ринок, стихійний ринок, підпільний ринок, чорний ринок*. Należy podkreślić, że prefiks *nie-* może być wykorzystywany nie tylko w celu łagodzenia ocen negatywnych, ale także dla osłabienia określeń neutralnych lub pozytywnych. W językach słowiańskich, nie tylko w języku ukraińskim i polskim, znane jest stosowanie chwytu retorycznego – litoty, realizowanego modelem słowotwórczym *nie-* + określenie przeciwstawne na skali gradacyjnej, np. pol. *niegłupi* zamiast *niezanegowanego mądry*, *niebrzydki* zamiast *piękny*. Widoczna jest tutaj powściągliwość mówiącego w wyrażaniu określeń pozytywnych i neutralnych, to stylistyczny chwyt. Interesujące są wnioski Autorki po przeprowadzeniu konfrontatywnej analizy ukraińsko-polskiej grupy derywatów motywowanych wyrażeniami z przyimkiem *без-/bez-*. Ukazują one pewne różnice co do produktywności określonych typów słowotwórczych, a także powstawania znaczeń metaforycznych w derywatach. Celowe byłoby w przyszłości poszerzenie takich badań na wszystkie formacje tworzone od wyrażeń przyimkowych w obu językach, z uwzględnieniem kontekstu kulturowego.

W polu negacji mieści się także tematyka artykułu Michała Sarnowskiego (*Dwa rossica w polskim dyskursie politycznym ostatnich lat: łże-elity i wykształciuchy*). Autor analizuje wyrazy *łże-elity* i *wykształciuchy*, które pojawiły się w polskim dyskursie politycznym w 2006 roku. Wzbudziły one duże emocje polityczne, wywołały także reakcję wśród językoznawców. W księdze jubileuszowej dedykowanej profesor Halinie Satkiewicz zamieszczone zostały dwa artykuły: Hanny Popowskiej Taborskiej (2008) i Ewy Rogowskiej-Cybulskiej (2008) poświęcone wyrazowi *łże-elita/łże-elity*. Każda z Auterek omawia go z innej perspektywy: H. Popowska-Taborska szczegółowo analizuje pochodzenie wyrazu, E. Rogowska-Cybulska – omawia wzorowane na tym wyrazie struktury analogiczne, a także sposoby semantyczno-pragmatycznej interpretacji części *łże-* w tekstach medialnych. M. Sarnowskiego interesuje proveniencja struktury *łże-elity* i jej budowa słowotwórcza tylko w kontekście aktów mowy. *Cum duo* [a nawet *tres* – Z.R.-K.] *faciunt idem, non est idem*. Analizy i interpretacje trojga Autorów są komplementarne i w efekcie dają szeroki obraz przedmiotu badań. Zgadzam się całkowicie z interpretacją M. Sarnowskiego dotyczącą mechanizmu utworzenia struktury *łże-elity* na gruncie polskim według wzorca rosyjskiego. W szerszym kontekście można odnieść ją do stosowanego we współczesnej polszczyźnie modelu słowotwórczego reprezentowanego przez struktury *specgrupa*, *speckomisja* (s. 401). Obcy polskiej tradycji słowotwórczej model strukturalny będący połączeniem lewego członu struktury stanowiącego segment wyrazu określającego z jej prawym członem w postaci wyrazu określanego ma charakter internacjonalny. Zyskał już w polszczyźnie aprobatę uzualną dla swoich ekspansywnych reprezentantów z angloamerykańskiego obszaru językowego, a także dla struktur z członem *spec-* przejętym z języka rosyjskiego (Rudnik-Karwatowa 2006).

Co łączy (a co dzieli) strukturę *łże-elity* z derywatem *wykształciuchy*? Na pewno łączy je duża siła illokucji. Formacja *wykształciuchy* utworzona została za pomocą systemowego środka słowotwórczego pełniącego funkcję ekspresywną o ładunku negatywnym – sufiksu *-uch* od podstawy słowotwórczej *wykształce-ni* (por. formacje powstałe w latach 80. XX wieku *komuch* i *solidaruch*; starsze *leniuch*, *uparciuch*² i in.). Inny model słowotwórczy reprezentuje *łże-elita*: jest to złożeniowiec, lub według innej terminologii, struktura złożeniowa. Ekspresywność *łże-elity* to efekt pragmatyczny. Bardzo negatywna wartość ekspresywna wyrażenia jest wynikiem strategii nadawcy, który zastosował tu chwyt polegający nie tylko na zderzeniu negatywnej i pozytywnej wartości członów struktury, ale przede wszystkim wykorzystał obcy tradycji polskiego słowotwórstwa model

² Nie ma tu miejsca na analizę słowotwórczą, dlatego pomijam kwestię dwufunkcyjności sufiksu *-uch* w niektórych derywatach, gdzie sygnalizuje on emocje i wprowadza znaczenie przedmiotowe (funkcja mutacyjna), np. *podlizuch*. Zob. *Gramatyka* 1998: 429.

z członem lewostronnym *łże-* aktywnym w języku rosyjskim. Teza M. Sarnowskiego o negatywnej aksjologii *rossików* w polskim dyskursie politycznym kolejny raz została udowodniona.

W tym miejscu chciałabym zwrócić uwagę na jeszcze jeden tekst nawiązujący do problematyki negatywów dominujących w obszarze zainteresowań naukowych Profesora Jana Sokołowskiego. H. Popowska-Taborska w artykule, który zaklasyfikowałam wyżej do bloku z zakresu leksykologii historycznej, z pozycji etymologa i historyka języka skrupulatnie objaśnia, dlaczego *bezpieczny* nie oznacza kogoś pozbawionego pieczy, opieki czy coś, co jest pozbawione bezpieczeństwa, czyli niebezpieczne. Odwołanie się do ogromnej liczby słowotwórczych formacji negatywnych typu *bezlitosny* ‘pozbawiony litości’, *bezdomny* ‘bez domu’ nie pomaga w rozwiązaniu problemu. Dopiero analiza bogatego materiału historycznego w różnych językach pomaga ustalić, że jednym z pierwotnych znaczeń pol. *pieczy* było „palące” ‘uczucie niepokoju, obawy, zmartwienia’ (od psł. rdzenia *pek-). Od tego wyrazu pochodzi zatem pol. *bezpieczny*.

Większość prac słowotwórczych opublikowanych w tomie jubileuszowym ma charakter konfrontatywny. Zainteresowaniem Autorów cieszą się zagadnienia dotyczące szeroko rozumianej kompozycji i jej rezultatów: tradycyjnych złożeń i złożeniowców, inaczej struktur złożeniowych, oraz kontaminacji: Ana Mikić-Čolić (*Tvorba složenica u hrvatskom jeziku*), Dragana Ratković (*Leksemy z interfiksami w języku serbskim (analiza semantyczno-słowotwórcza)*). Przedmiotem nieustającej dyskusji badaczy słowotwórstwa jest status struktur typu *cyberpowieść*, *ekofestyn* w językach słowiańskich. Interpretację mechanizmu ich tworzenia oraz omówienie pisowni znajdujemy w pracy Julii Baltowej (Юлия Балтова: *Нови езикове композици и техنيات правопис в съвременните славянски езици*). Inne zagadnienia słowotwórcze są poddane analizie konfrontatywnej w pracach Marty Malanowskiej-Statkiewicz (*Nazwy pokrewieństwa i powinowactwa w języku polskim i czeskim. Paradygmat słowotwórczy*) i Katarzyny Tomaszewskiej (*Wyrazy motywowane i niemotywowane w grupie leksykalnej „Ziemia. Budowa Ziemi” w języku rosyjskim i polskim*) i opisowi porównawczo-słowotwórczemu: Arno Wonisch (*Неопределенные местотмения в русском языке – компаративный анализ с другими славянскими языками*).

Blok składniowy tworzą prace Henryka Fontańskiego (*Modyfikacje podmiotowe w łemkowskich zdaniach monopredykatywnych*), Ubavki Gajdowej (Убавка Гайдова: *Ли и дали во независни и во зависни прашања*), Macieja Grochowskiego (*Kryteria opozycji homonimicznych partykuł i przysłówków*), Eleny Ivanowej (Елена Иванова: *Русская частица бы на общеславянском фоне*), Małgorzaty Korytkowskiej (*O predyktorach analitycznych w strukturze argumentu propozycjonalnego (na materiale języka bułgarskiego i polskiego)*), Iwony Łuczaków (*O czekaniu słów kilka. Konstrukcje taktyczne fundowane na*

predykacie **czekać**), Krzysztofa Migdalskiego (*Zmiany diachroniczne w składni klityk zaimków osobowych w wybranych językach południowosłowiańskich*), Milicy Mirkulovskiej (Милица Миркуловска: *Таксис изразен со реченици во кои ситуацијата P₁ е вметната во ситуацијата P₂ во македонскиот јазик и нивните еквиваленти во рускиот јазик*), Włodzimierza Pianki (*Jaka jest różnica między predykatem a predykacją?*), Zuzanny Topolińskiej (*O nobilitowanych przymiotnikach*), Anatolija Zahnitko (Анатолій Загнітко: *Структурно-позиційна і функційно-семантична типологія реченневої зв'язки: зставний аспект*).

Zagadnienia translatoologii przedstawione są w pracach Đuro Blažeki (*Pseudoanalogonimija u kajkavskom narječju*), Bogumiła Gaska (*Skrzydlate słowa jako problem translatoryczny (na przykładzie tak zwanych putinizmów)*), Maryli Papierz (*Przekład wobec folkloryzacji*), Larysy Pisarek (*O некоторых русско-польских переводных соответствиях*), Alicji Pstygi (*Wyraz – zdanie – tekst: problem punktu widzenia w perspektywie translatorycznej (na materiale języka rosyjskiego i polskiego)*), Julii Rysicz-Szafraniec (Юлія Риси́ч-Шафра́нец: **Стався і повертав, або як вдало перекладати офіційні документи**).

Kilka prac znalazło się poza umownym podziałem. Są to artykuły Mihaeli Matešić (*Chorwacki język standardowy dla językoznawców i niejęzykoznawców: językowa i stylistyczna specyfika tekstów naukowych*), Danuty Pytel-Pandey (*Komunikacyjna charakterystyka aktów rady, ostrzeżenia i groźby*) i Ewy Siatkowskiej (*Kryteria periodyzacji rozwoju literackiej polszczyzny i górnołużycczyzny*).

Omawiany tom sprawi dużo satysfakcji Czytelnikom. Szeroki krąg omawianych w nim zagadnień zawiera wiele nowych stwierdzeń, a także pytań, które inspirują do dalszych przemyśleń. Trafny dobór zagadnień istotnych dla współczesnego językoznawstwa sławistycznego, wnikliwe analizy i propozycje rozwiązań ważnych problemów czynią tę publikację bardzo interesującą i cenną.

Literatura

- Gramatyka 1998 = *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*, red. R. Grzegorzycowa, R. Laskowski, H. Wróbel, wyd. 2., zmienione, Warszawa.
- Popowska-Taborska H., 2008, *O prapoczątkach **łże-elity***, [w:] *Reverendissimae Halinae Satkiewicz cum magna aestimatione*, red. G. Dąbkowski, Warszawa, s. 289–292.
- Rogowska-Cybulska E., 2008, *Wyraz **łże-elity** jako wzorzec słowotwórczy we współczesnej polszczyźnie medialnej*, [w:] *Reverendissimae Halinae Satkiewicz cum magna aestimatione*, red. G. Dąbkowski, s. 293–306.
- Rudnik-Karwatowa Z., 2006, *Słowotwórstwo bez granic (o **speckomisji** i strukturach analogicznych w dzisiejszej polszczyźnie)*, „Południowosłowiańskie Zeszyty Naukowe”, 3, s. 135–144.

Summary

Slavic linguistics at the beginning of the 21st century (through the prism of articles in the volume dedicated to the Professor Jan Sokołowski)

The jubilee volume “*Slavica Wratislaviensia*”, CLIX: *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich* (8), is a collection of contributions by pupils, colleagues, and friends, dedicated to Professor Jan Sokołowski slavist of Wrocław University, on the occasion of his 70th birthday. The publication topics covered subjects connected with researches on word and sentence in Slavic languages, their description, comparative and contrastive studies, and translation. They take up important current topics, reliably and comprehensively analyze problems that have not been noticed before or have not been solved yet. Due to the selection of topics and high scientific level (most authors are renowned linguists) the volume should be considered as representative for contemporary Slavic linguistics.

Keywords: Slavic studies, Slavic languages, Sokołowski Jan, jubilee volume, word, sentence, description of the language, comparative study of language, contrastive study of languages, translation.